

รายงานสถานะกองทุนประกันสังคม

ไตรมาส 3 ปี 2563

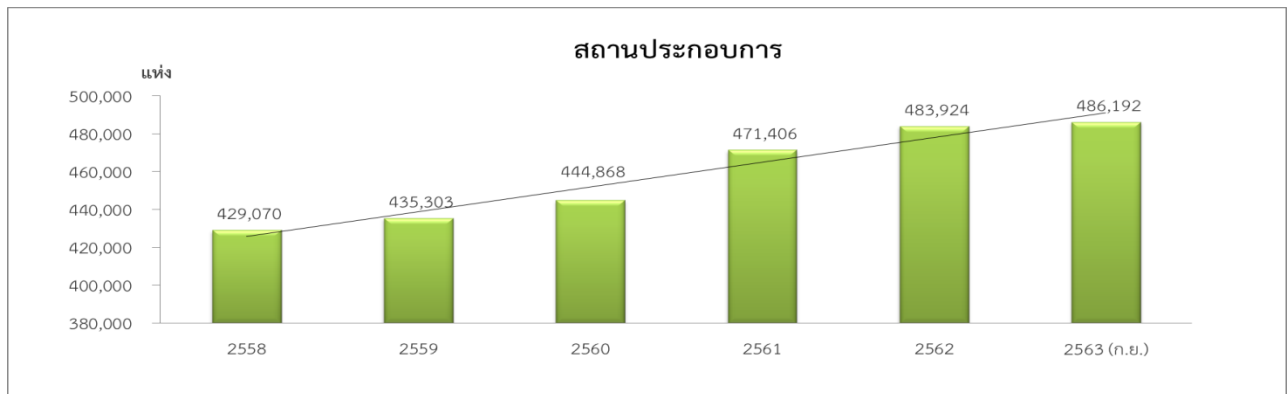
โดย: กลุ่มงานสถิติและคณิตศาสตร์ประกันภัย
กองวิจัยและพัฒนา สำนักงานประกันสังคม

1. สถานประกอบการและผู้ประกันตน ไตรมาส 3 ปี 2563

● สถานประกอบการ

สถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนกับกองทุนประกันสังคม ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 มีจำนวน 486,192 แห่ง ลดลงจากไตรมาสที่ผ่านมา จำนวน 892 แห่ง หรือลดลงร้อยละ 0.18 และสถานประกอบการที่อยู่ในระบบประกันสังคมส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็กที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 10 คน คิดเป็นร้อยละ 73.39 ของจำนวนสถานประกอบการทั้งหมด

แผนภูมิ 1 จำนวนสถานประกอบการ ปี 2558 – 2563

ที่มา: สำนักเงินสมทบ

หมายเหตุ: ข้อมูล ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 ประมวลผลเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2563

● ผู้ประกันตน

ผู้ประกันตนในความคุ้มครองของกองทุนประกันสังคมทุกมาตรา ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 มีจำนวน 16,288,362 คน ลดลงจากไตรมาสที่ผ่านมา จำนวน 119,047 คน หรือหดตัวลงร้อยละ 0.73 และเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมาลดลง 169,579 คน หรือหดตัวลงร้อยละ 1.03 ทั้งนี้ จำแนกเป็น

- ผู้ประกันตนมาตรา 33 จำนวน 11,093,914 คน

ประกอบด้วย ผู้ประกันตนสัญชาติไทยจำนวน 10,021,600 คน คิดเป็นร้อยละ 90.33 ของผู้ประกันตนมาตรา 33 และผู้ประกันตนต่างชาติ จำนวน 1,072,314 คน คิดเป็นร้อยละ 9.67 ของผู้ประกันตนมาตรา 33

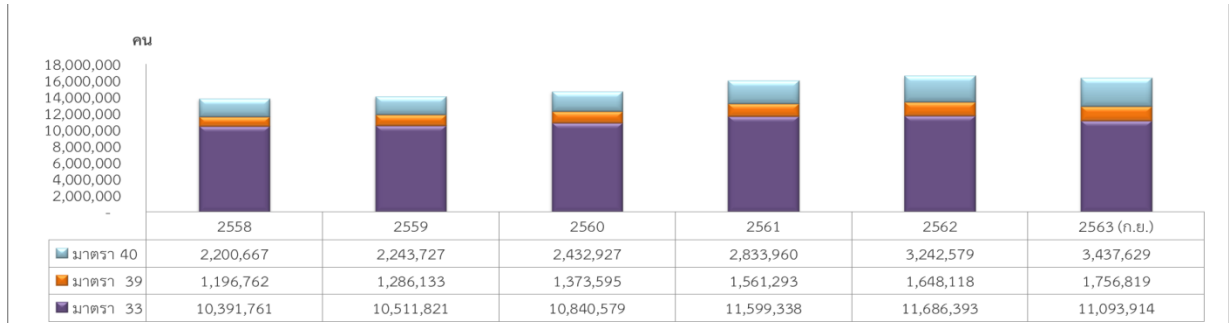
- ผู้ประกันตนมาตรา 39 จำนวน 1,756,819 คน

- ผู้ประกันตนมาตรา 40 จำนวน 3,437,629 คน

หากเปรียบเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมาพบว่า ผู้ประกันตนมาตรา 40 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.88 หรือเพิ่มขึ้นจำนวน 63,478 คน และผู้ประกันตนมาตรา 39 เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.10 หรือเพิ่มขึ้นจำนวน 19,075 คน ในขณะที่ผู้ประกันตนมาตรา 33 ลดลงร้อยละ 1.78 หรือลดลงจำนวน 201,600 คน เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา ผู้ประกันตนมาตรา 40 เพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.62 หรือเพิ่มขึ้นจำนวน 301,806 คน และผู้ประกันตนมาตรา 39 เพิ่มขึ้น

ร้อยละ 7.48 หรือเพิ่มขึ้นจำนวน 122,298 คน ในขณะที่ผู้ประกันตนมาตรา 33 ลดลงร้อยละ 5.08 หรือลดลงจำนวน 593,683 คน

แผนภูมิ 2 จำนวนผู้ประกันตน จำแนกตามมาตรา ปี 2558 – 2563 (ไตรมาส 3)

ที่มา : สำนักเงินสมทบ และสำนักเสริมสร้างความมั่นคงแรงงานนอกระบบ

● ผู้ประกันตนต่างชาติ

ผู้ประกันตนต่างชาติที่อยู่ในระบบประกันสังคม คือ ผู้ประกันตนต่างชาติที่ได้รับใบอนุญาตให้ทำงาน มีหนังสือเดินทางและเข้าสู่ระบบประกันสังคม ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 มีจำนวนผู้ประกันตนต่างชาติจำแนกตามสัญชาติได้ ดังนี้

- เมียนมา	จำนวน	721,749	คน	คิดเป็นร้อยละ	67.31
- กัมพูชา	จำนวน	187,673	คน	คิดเป็นร้อยละ	17.50
- ลาว	จำนวน	56,072	คน	คิดเป็นร้อยละ	5.23
- เวียดนาม	จำนวน	871	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.08
- สัญชาติอื่นๆ	จำนวน	105,949	คน	คิดเป็นร้อยละ	9.88
- รวม	จำนวน	1,072,314	คน	คิดเป็นร้อยละ	100

เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ประกันตนต่างชาติลดลง 68,936 คน หรือลดลงร้อยละ 6.04 และเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา มีผู้ประกันตนต่างชาติลดลง 101,424 คน หรือลดลงร้อยละ 8.64

● ผู้ประกันตนจำแนกตามประเภทกิจการ

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้ประกันตนมาตรา 33 ตามประเภทกิจการ พบว่า ผู้ประกันตนส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในประเภทกิจการการผลิต คิดเป็นร้อยละ 28.31 รองลงมา คือ การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 15.03

2. เงินกองทุนประกันสังคม ไตรมาส 3 ปี 2563

กองทุนประกันสังคมเริ่มดำเนินการจัดเก็บเงินสมทบจากนายจ้าง ลูกจ้าง และรัฐบาล ตั้งแต่ปี 2534 ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 เงินกองทุนประกันสังคม ตามงบการเงินมีจำนวน 2,224,716 ล้านบาท แบ่งเป็น

- เงินกองทุนเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทน 4 กรณี (เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ และตาย) จำนวน 119,052 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.35
- เงินกองทุนเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทน 2 กรณี (สงเคราะห์บุตร และชราภาพ) จำนวน 1,925,217 ล้านบาท และเป็นเงินสำรองจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ จำนวน 1,549,791 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 86.54
- เงินกองทุนเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน จำนวน 165,212 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.43
- เงินกองทุนในส่วนของผู้ประกันตนมาตรา 40 จำนวน 15,235 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.68

หมายเหตุ: 1) เงินกองทุน 4 กรณี ได้รวมสิทธิประโยชน์กรณีทุพพลภาพ ซึ่งเป็นประโยชน์ทดแทนระยะยาว จึงต้องมีการสำรองเงินไว้สำหรับภาระการจ่ายประโยชน์ทดแทนในอนาคต

2) ประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพเป็นประโยชน์ทดแทนระยะยาวและเพิ่งเริ่มมีการจ่ายบำนาญชราภาพ ในปี 2557 จึงต้องมีการสำรองเงินไว้สำหรับภาระการจ่ายประโยชน์ทดแทนในอนาคต

3) มีการจัดสรรเงินกองทุนไปลงทุนทั้งสิ้น จำนวน 2,104,508 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 94.60 ของเงินกองทุนสะสมทั้งหมด

แผนภูมิ 3 เงินกองทุนประกันสังคม ไตรมาส 3 ปี 2563

หมายเหตุ : ข้อมูลจากงบการเงินของกองทุนประกันสังคม

3. รายรับ – รายจ่าย ไตรมาส 3 ปี 2563

● รายรับ

กองทุนประกันสังคมมีรายรับหลักเข้ากองทุนจาก 3 แหล่งด้วยกัน ได้แก่ เงินสมทบรับ ผลตอบแทนจากการลงทุน (ดอกเบี้ยรับ เงินปันผล กำไรจากการขายหลักทรัพย์ ค่าธรรมเนียมจากการให้ยืมหลักทรัพย์) และรายได้อื่น ๆ (ค่าธรรมเนียมรับ ค่าเปรียบเทียบปรับ เงินผูกพันที่ผู้มีสิทธิไม่มารับ กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการลงทุน เงินรับอื่น และเงินเพิ่มตามกฎหมาย) ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2563 กองทุนมีรายรับรวม 173,499 ล้านบาท จำแนกเป็น

- รายรับจากเงินสมทบ จำนวน 122,887 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 70.83 ของรายรับทั้งหมด
- ผลตอบแทน จำนวน 50,341 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 29.01 ของรายรับทั้งหมด
- รายรับอื่น ๆ จำนวน 272 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.16 ของรายรับทั้งหมด

● รายจ่าย

รายจ่ายของกองทุนประกันสังคมประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก ๆ คือ รายจ่ายเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทน ค่าบริหารสำนักงาน และรายจ่ายอื่น ๆ (หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ ค่าจ้างผู้จัดการกองทุนย่อยและ ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการลงทุน) ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2563 กองทุนมีรายจ่ายรวม 104,651 ล้านบาท จำแนกเป็น

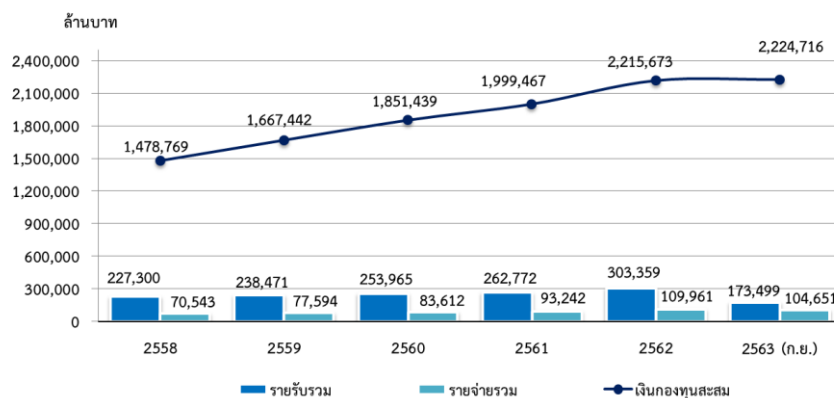
- รายจ่ายเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทน จำนวน 93,107 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 88.97 ของรายจ่ายทั้งหมด (จำแนกเป็นกรณีเจ็บป่วยจำนวน 34,169 ล้านบาท กรณีคลอดบุตร 5,190 ล้านบาท กรณีทุพพลภาพ 788 ล้านบาท กรณีตาย 1,671 ล้านบาท กรณีสงเคราะห์บุตร 6,834 ล้านบาท กรณีชราภาพ 13,691 ล้านบาท กรณีว่างงาน 30,349 ล้านบาท และมาตรา 40 415 ล้านบาท)

- ค่าบริหารสำนักงาน จำนวน 4,421 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.22 ของรายจ่ายทั้งหมด
- รายจ่ายอื่น ๆ จำนวน 7,123 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.81 ของรายจ่ายทั้งหมด

เมื่อวิเคราะห์สถิติตั้งแต่ปี 2558 – 2562 พบว่า รายรับส่วนใหญ่มาจากเงินสมทบที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามจำนวนผู้ประกันตนที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่รายจ่ายเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน แต่เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าอัตราการเพิ่มของรายรับ ซึ่งเกิดจากสำนักงานประกันสังคมมีการปรับเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้ประกันตน รวมถึงผู้ประกันตนมีอัตราการใช้บริการเพิ่มมากขึ้น

ในปี 2563 เดือน มี.ค. - พ.ค. 63 มีการลดอัตราเงินสมทบ นายจ้างเหลือร้อยละ 4 ผู้ประกันตนเหลือร้อยละ 1 และ เดือน ก.ย. - พ.ย. 63 มีการลดอัตราเงินสมทบ นายจ้างเหลือร้อยละ 2 ผู้ประกันตนเหลือร้อยละ 2 ส่งผลให้เงินสมทบรับในปี 2563 ลดลง ในขณะที่รายจ่ายเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนเพิ่มขึ้นจากการเพิ่มสิทธิประโยชน์กรณีว่างงานเนื่องจากการเลิกจ้าง ลาออก และสิ้นสุดสัญญาจ้าง และการเพิ่มประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานเนื่องจากเหตุสุดวิสัยอันเกิดจากการระบาดของโรคติดต่ออันตรายโควิด-19

แผนภูมิ 4 รายรับรวม รายจ่ายรวม และเงินกองทุนสะสมของกองทุนประกันสังคม ปี 2558 – 2563 (ไตรมาส 3)

หมายเหตุ : ข้อมูลรายรับ-รายจ่ายของกองทุนประกันสังคม เป็นข้อมูลจากงบการเงินของกองทุนประกันสังคม

4. การใช้บริการของผู้ประกันตน ไตรมาส 3 ปี 2563

กองทุนประกันสังคมให้ความสำคัญคุ้มครองแก่ผู้ประกันตนด้วยสิทธิประโยชน์ 7 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน ทั้งนี้ การนับจำนวนการให้บริการของผู้ประกันตนแต่ละกรณีแตกต่างกัน ดังนี้

กรณีเจ็บป่วย การนับจำนวนผู้ให้บริการกรณีเจ็บป่วยนับตามจำนวนครั้งที่ผู้ประกันตนใช้บริการ (จำนวนราย) ซึ่งผู้ประกันตน 1 คน อาจใช้บริการมากกว่า 1 ครั้ง ไตรมาส 3 ปี 2563 (ก.ค. – ก.ย.) มีผู้มาใช้บริการรวม 8,753,279 ราย เฉลี่ยเดือนละ 2,917,760 ราย

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 863,945 ราย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.95
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ใช้บริการลดลง 3,485,944 ราย หรือลดลงร้อยละ 28.48

กรณีคลอดบุตร คือ จำนวนคนที่เบิกค่าคลอดบุตร ไตรมาส 3 ปี 2563 (ก.ค. – ก.ย.) มีผู้มาใช้บริการรวม 77,672 คน เฉลี่ยเดือนละ 25,891 คน

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 11,577 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.52
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 1,958 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.59

กรณีทุพพลภาพ คือ จำนวนคนที่เป็นผู้ทุพพลภาพ ซึ่งเป็นจำนวนที่นับสะสมจากปีก่อน เนื่องจากผู้มีสิทธิบางรายยังคงได้รับประโยชน์ทดแทนในปีปัจจุบัน ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 (ก.ย.) มีผู้รับประโยชน์ทดแทนสะสมจำนวน 16,663 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้ทุพพลภาพคนใหม่ 492 คน เป็นผู้ทุพพลภาพแล้วถึงแก่ความตาย 148 คน

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 312 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.91
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 1,211 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.84

กรณีตาย คือ จำนวนผู้ประกันตนที่เสียชีวิต ไตรมาส 3 ปี 2563 (ก.ค. - ก.ย.) มีผู้มาใช้บริการรวม 7,953 คน เฉลี่ยเดือนละ 2,651 คน

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 1,318 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.86
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 478 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.39

กรณีสงเคราะห์บุตร นับตามจำนวนบุตรของผู้ประกันตนที่มีสิทธิ ซึ่งเป็นจำนวนที่นับสะสมจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากผู้มีสิทธิบางรายยังคงได้รับประโยชน์ทดแทนในปีปัจจุบัน โดยบุตรแต่ละคนจะได้รับสิทธิต่อเนื่องจนอายุครบ 6 ปี ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 (ก.ย.) มีจำนวนบุตรของผู้ประกันตนที่ได้รับเงินสงเคราะห์สะสมอยู่ที่ 1,340,016 คน

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการลดลง 11,249 คน หรือลดลงร้อยละ 0.83
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ใช้บริการลดลง 28,101 คน หรือลดลงร้อยละ 2.05

กรณีชราภาพ คือ จำนวนคนที่ได้รับบำเหน็จและบำนาญในปีนั้น ๆ ไตรมาส 3 ปี 2563 (ก.ค. - ก.ย.) มีผู้มารับบำเหน็จและบำนาญชราภาพรวม 354,009 คน (บำเหน็จชราภาพรวม 58,028 คน บำนาญชราภาพสะสม 295,981 คน)

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา กรณีบำเหน็จชราภาพ มีผู้ใช้บริการลดลง 4,087 คน หรือลดลงร้อยละ 6.58 และกรณีบำนาญชราภาพ มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 23,495 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.62

- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน กรณีบำเหน็จชราภาพ มีผู้ใช้บริการลดลง 20,790 คน หรือลดลงร้อยละ 26.38 และกรณีบำนาญชราภาพ มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 78,714 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 36.23

กรณีว่างงาน นับรวมจำนวนผู้ที่มีสิทธิต่อเนื่องจากเดือนก่อนหน้าและผู้มีสิทธิรายใหม่รวมกัน ไตรมาส 3 ปี 2563 มีผู้รับประโยชน์ทดแทนสะสมทั้งสิ้น 501,306 ราย จำแนกเป็นการว่างงานปกติเนื่องจาก สมัครใจลาออก สิ้นสุดสัญญาจ้าง หรือถูกเลิกจ้าง จำนวน 487,980 ราย และการว่างงานเนื่องจากเหตุสุดวิสัย จำนวน 13,326 ราย

เมื่อพิจารณาข้อมูลกรณีว่างงานปกติ เนื่องจากสมัครใจลาออก สิ้นสุดสัญญาจ้าง ถูกเลิกจ้าง

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 92,287 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.32
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 315,568 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 183.03

ตาราง 1 จำนวนการใช้บริการของผู้ประกันตนมาตรา 33 และมาตรา 39

ปี	จำนวนการบริการ (ราย)							ว่างงาน
	เจ็บป่วย	คลอดบุตร	ทุพพลภาพ	ตาย	สงเคราะห์บุตร	ชราภาพ		
						บำเหน็จ	บำนาญ	
2558	33,226,2135	286,295	11,001	23,700	1,302,765	134,204	47,490	123,536
2559	34,939,990	294,169	12,139	25,905	1,326,518	265,690	79,247	141,267
2560	38,386,358	296,984	13,258	26,542	1,335,321	325,964	117,911	140,273
2561	35,870,578	292,897	14,500	28,166	1,323,873	289,139	170,001	152,464
2562	45,083,287	293,723	15,875	30,268	1,372,219	293,894	231,733	170,455
2563 (ม.ค. - ก.ย.)	24,624,861	211,680	16,663	22,297	1,340,016	188,426	295,981	501,306

หมายเหตุ:

1. กรณีเจ็บป่วยนับตามจำนวนครั้งที่ผู้ประกันตนมาใช้บริการ ซึ่งผู้ประกันตน 1 คน อาจใช้บริการมากกว่า 1 ครั้ง
2. กรณีคลอดบุตร คือ คนที่เบิกค่าคลอดบุตรทั้งผู้ประกันตนที่เป็นเพศชายและเพศหญิง
3. กรณีทุพพลภาพ คือ ผู้ทุพพลภาพที่ขอรับเงินประโยชน์ทดแทน
4. กรณีตาย คือ จำนวนผู้ประกันตนที่เสียชีวิต
5. กรณีสงเคราะห์บุตร คือ จำนวนบุตรของผู้ประกันตนที่เบิกเงินสงเคราะห์บุตร
6. กรณีชราภาพ คือ จำนวนผู้รับบำเหน็จและบำนาญ (เริ่มจ่ายบำนาญชราภาพ กุมภาพันธ์ 2557)
7. กรณีว่างงาน คือ จำนวนผู้ประกันตนที่มารายงานตัวและรับเงินทดแทนการขาดรายได้ในแต่ละเดือน (เฉพาะผู้ประกันตนมาตรา 33)
8. กรณีทุพพลภาพ กรณีสงเคราะห์บุตร กรณีบำนาญชราภาพ และกรณีว่างงาน จำนวนผู้ให้บริการเป็นข้อมูล ณ สิ้นเดือนธันวาคมของทุกปี ซึ่งเป็นจำนวนที่นับสะสม เนื่องจากผู้มีสิทธิบางรายยังคงได้รับประโยชน์ทดแทนในปัจจุบัน

